

Türkiye’de Ulusal Gençlik Konseyi Çalışmalarına İlişkin Görüş Bildirisi

Sivil Yaşam Derneği IV. Ulusal Genel Kurulu’nda kabul edilmiştir.

Öneren: Bursa Yerel Kurulu
Destekleyen: Denizli Yerel Kurulu
Geçerlilik Tarihi: 14.06.2015 – 14.06.2017

Özet

Ulusal Gençlik Konseyleri Dünya’nın farklı ülkelerinde gençleri örgütlemek, gençlik organizasyonları arasında network oluşturmak amacıyla kurulan ve apolitik düzlemde gençlerin karar alma süreçlerine katılımlarını hedefleyen çatı kuruluşlardır. Avrupa ülkeleri içerisinde Ulusal Gençlik Konseyi olmayan tek ülke olan Türkiye’nin bu anlamda yürüttüğü çalışmalar senelerdir bir sonuca ulaşamamış, bu da gençlerin örgütlü yapılara yönelimini kısıtlamıştır. Bu konuda derneğimiz gençlerin katılımı ile felsefe temelli çalışmalar yürütülmesine önem vermektedir. Ülkemizde bu konudaki eksiklik yetkili merciler tarafından dikkate alınmalı ve acil olarak bu alandaki çalışmalar hızlandırılmalı, profesyonel ve uluslararası vizyona sahip gençlik STKlarının katılımı ile etkin bir süreç yürütülmelidir. Giriş Ulusal Gençlik Konseyleri; gençlikle ilgili kurum ve kuruluşların ortak hareket etmesini kolaylaştıran, aralarındaki iletişimi güçlendiren, gençlik alanında çatı organizasyon olarak faaliyet gösteren, gençlerin temsiliyetini kolaylaştıran, karar alma mekanizmalarına gençlik katılımını öngören, bulunduğu ülkedeki gençlik politikalarının oluşmasına yardımcı olan bir platformlardır. Gençliği ilgilendiren meselelerde ortak akıl, ortak duruş ve ortak hareket sağlama noktasında çatı kuruluşlar bir gereklilik olarak karşımızda durmaktadır. Bu bağlamda, gençlik çalışmalarında ulusal bir platformun gerekliliği, Avrupa’da 1950’li yıllardan itibaren fark edilmiş ve bu konu üzerine o tarihten bu yana çalışmalar yürütülmüştür. Şu an Avrupa Konseyi Gençlik Departmanı’na (Council of Europe) kayıtlı olan 47 Gençlik Konseyi bulunmaktadır

Gençlik politikalarının üretilmesinde, sivil toplum çalışmalarının ortak akla ve iradeye dayandırılmasında, gençlerin birlikte ve tek ses olarak hareket etmesinde, mevcut/ortaya çıkan problemlere daha etkili ve hızlı çözümler üretebilmede, gençlerin demokratik katılımını arttırmada ve sivil toplum bilincini arttırmada kilit bir rol oynayan Gençlik Konseyleri, Avrupa’da vd. gelişmiş ülkelerde yerel ve ulusal düzeyde etkinlik göstermekte, aynı zamanda hükümete bağlı veya bağımsız olarak çalışmalar yürütmektedirler. Avrupa’da bu yapılanmaların gerekliliğinin fark edilmesinden sonra hızla ulusalgençlik konseyleri oluşturulma süreçlerine

gidilmiştir. Bu süreç büyük ölçüde tamamlandıktan sonra bir başka gereklilik olarak; çatı organizasyonlara şemsiye olacak bir yapılanma oluşturulması fikri doğmuştur. Bu doğrultuda, 1996 yılında Avrupa Konseyi ile işbirliği içerisinde Avrupa Gençlik Forumu (European Youth Forum) kurulmuştur. Forum, ülkelerin ulusal gençlik konseylerinden ve bağımsız çalışan uluslararası gençlik organizasyonlarından oluşmaktadır. 2015 yılı verileri itibariyle 261 üye organizasyon ile çalışmalarını yürütmektedirler. Forumun; gençlik konseyleri arasında ortak bir kapasite oluşturmak, maddi vd. konularda gereken ihtiyaçların karşılanması noktasında destek olmak, ortak politik çıktılar üretilmesine yardımcı olmak gibi temel çalışmaları vardır. 1 Avrupa Konseyi Gençlik Departmanı, Üye Ülkeler, <http://www.coe.int/t/dg4/youth/>, (E.T. 12.06.2015) 1 Avrupa Gençlik Forumu, Üye Organizasyonlar, <http://www.youthforum.org/about/member-organisations/>, (E.T. 12.06.2015) Gençlik çalışmalarında en etkili yol, ortak akıl çerçevesinde kararlar alınması, bu kararların takibinin yapılması ve gençlerin karar alma mekanizmalarına katılım göstermesinin önünün açılmasıdır. Bunlara binaen kurulan gençlik konseyleri, gençlik çalışmalarının kalitesini arttırmakta, sorunlara hızlı ve kalıcı çözümler getirmekte, aynı zamanda gençleri gençlik politikalarının üreticisi konumuna getirmektedir. Sivil Yaşam Derneği olarak, gençlik çalışmalarına yukarıda belirtilmiş katkıları sağlayacağı düşünülen gençlik konseyi şeklinde bir organizasyonun gerekliliğine gönülden inanmaktayız. Bu konseyin kurulması, işler hale gelmesi, kurumsal bir kimlik kazanması vd. tüm süreçleri dernek olarak destekliyor ve bu süreçlerin bir parçası olmayı hedefliyoruz. Ana Metin Türkiye'de çatı organizasyon olarak görülebilecek bir yapılanmaya olan ihtiyaç esasında 2000'li yılların başında fark edilmiş ve bu ihtiyaca yönelik çalışmalar yapılmıştır. Örneğin; 2004 yılında ülke genelinde faaliyet gösteren gençlik meclislerinin bir araya getirilmesiyle Ulusal Gençlik Parlamentosu (UGP) kurulmuştur. UGP, bütüncül gençlik politikalarının oluşturulması ve gençlerin karar alma mekanizmalarına aktif katılımı gibi hedeflerle bu yolculukta 2012 yılına kadar yalnızca gençlik meclislerini üye olarak kabul etmiş 3 ve temel hedefleri arasında gösterdiği bütüncül politikaların oluşturulması meselesinde başarısız olmuştur. Faaliyet gösterdiği ilk 8 yıllık süreçte yalnızca gençlik meclislerini hedef kitle olarak belirlemesi; gençlik politikalarına etki edememesine, gençlik stk'larına yönelik kapsayıcı bir vizyon oluşturamamasına ve gençlerin ortak sesi olamamasına neden olmuştur. 2015 verileri itibariyle 4 ; 49 gençlik meclisi, 73 stk ve 75 öğrenci kulübü UGP üyesidir. Fakat ortaya konan çıktılarının ne kadarının ülkemiz gençlerini kapsadığı ayrı bir problem olarak karışımızda durmaktadır. Bir diğer örnek ise; 2013 yılında kurulmuş ve temel amacı ülkemizdeki gençlik politikasının hak temelli bir yaklaşımla ele alınması 5 olan Gençlik Örgütleri Forumu'dur (GÖF). Gençlik politikalarının altyapısının oluşturulması, gençlik çalışmaları konusunda farkındalık oluşturulması, gençlik örgütlerinin

kapasitelerinin geliştirilmesi gibi gayeler doğrultusunda faaliyet gösteren GÖF, süregelen 2 yıllık çalışma döneminde ulusal ve uluslararası güçlü paydaşlar bulmuştur. Kamu ve sivil toplum işbirliğini öngörerek politika üretme amacıyla olan forum, ancak 2015 yılı itibariyle Gençlik Örgütleri Forumu Derneği adıyla tüzel kişiliğini kazanmıştır. Temellerinin atıldığı 2 yıldan bu yana gayri resmi olarak faaliyet gösteren forum, 2015 yılı itibariyle toplam 39 stk'yı üye olarak bünyesinde barındırmaktadır 6 . Verimli gençlik politikaları oluşturulması hususunda kamu ve sivil toplum işbirliğini öngören GÖF, daha önce kamu kurumları ile gerçekleştirdiği vizyon toplantılarında başarısız olmuş ve istenilen etkiyi gerçekleştirememiştir. Ayrıca, gençlik stk'larına şemsiye kuruluş olarak destek verme niyeti de; istenilen farkındalığın oluşturulamaması, çalışmaların beklenen etkiyi oluşturamaması, gençlik kuruluşlarının foruma karşı mesafeli durması gibi nedenlerle başarısız olmuştur. Forumla karşı gençlik stk'larının mesafeli bakmasının ardında, forumun bazı etkinliklerinde belli siyasi yapıların propagandasını yapması, bütüncül politikalar oluşturmaması gibi sebepler bulunmaktadır.

1 Ulusal Gençlik Parlamentosu,

Hakkında, <http://ulusalgenclikparlamentosu.net/hakkimizda/>, E.T.

(13.06.2015) 1 Ulusal Gençlik Parlamentosu,

Üyeler, <http://ulusalgenclikparlamentosu.net/uyelik/>, E.T. (13.06.2015) 1

Gençlik Örgütleri Forumu,

Hakkında, <http://www.genchakli.org/tr/39/Forum-Hakkinda.html>, E.T.

(13.06.2015) 1 Gençlik Örgütleri Forumu,

Üyeler, <http://www.genchakli.org/tr/28/Forum-Uyeleri.html>, (E.T. 13.06.2015)

Türkiye'de faaliyet gösteren 500'ün üzerinde gençlik derneği, gençlik meclisi ve kuruluşu olduğu tahmin edilmektedir (Bu konuda detaylı bir çalışma daha önce yapılmamıştır). Mevcut gençlik kuruluşlarının Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında yetersiz olduğu görülse de, ülkemizin mevcut sivil toplum kapasitesi de göz önünde bulundurulduğunda önemli sayıda olduğu görülecektir. Bu potansiyelin bir üst yapılanmadan mahrum olması bir takım eksiklikleri de beraberinde getirmektedir. Gençlerin karar alma mekanizmalarına dahil olması, yerel ve merkezi kamu politikalarını etkilemesi gibi hususlar bu eksikliklerden bizce en önemli iki tanesidir. Bu konuda yapılmış bir çalışmada 7 ; yerel ve merkezi kamu politikalarını etkileme konusunda gençlik stk'larının ne kadar yetersiz kaldığı açıkça görülmektedir.

Kamu

Politikalarını

Etkileme

Kapasitesi, <http://www.genclikharitasi.org/istatistik-s4.html>.

Sonuçlar Yukarıda eksikliğini vurguladığımız hususlardan yola çıkarak Sivil Yaşam Derneği olarak ulusal bir gençlik konseyinin oluşturulmasının elzem bir ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Ülkede gençliğin gelişimi için temel

değerler oluşturmak, hedefler belirlemek, ana hedef gruplarını tanımlamak, ülkedeki genç bireyler ve tüm ilgili kurum/kuruluş ve gruplar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, gençlik programlarını iyileştirmek ve öncelikleri saptamak, etkin ve nitelikli gençlik politikaları üretilmesini sağlamak gibi düşüncelerle yola çıkarak kurulacak bir çatı organizasyon fikrini destekliyoruz. Bu organizasyon ile; gençlerin karar alma mekanizmalarına katılımı kolaylaşacak, sivil toplumkamu işbirliği sağlanacak, sivil toplum kuruluşlarının temsiliyetsizlik problemi ortadan kalkacak, ortak gençlik çalışmaları ile daha verimli sonuçlar elde edilecek ve temel hak ve hürriyetlerini etkin bir biçimde kullanabilen ve uluslararası alanda akranlarıyla rekabet edebilecek seviyede genç bireyler yetişmesi sağlanacaktır. Bizim önerdiğimiz yöntem ise; Türkiye’de eksikliği hissedilen çatı organizasyonun kurulmasının öncelikle araştırmalar yoluyla bilimsel ve felsefi temelini oluşturulması, ardından bu işin doğrudan ilgilileri olan gençlik kuruluşları ve gençler bir araya getirilerek konu hakkında söz söyleme imkânının gençlere verilmesidir. Nihai olarak, tüm bilgiler ve çıktıların değerlendirilmesi ve Ulusal Gençlik Konseyi’nin temellerinin konsensüs ile atılması ile olacaktır. Düşlediğimiz gençlik konseyi, mevcut kuruluşlarının büyük çoğunluğunu temsil edebilen, siyasi olarak belirli bir kesime ait gözükmeyen, demokratik sistemleri içselleştirmiş, şeffaf bir yapı arz etmektedir. Tüm bunlara ilave olarak, ülkemizin “gençlik ve spor politika belgesi”nin yukarıda belirtilen temel değerler çerçevesinde gençler tarafından revize edilmesini istiyor ve bunu bir gereklilik olduğuna inanıyoruz. Ve bir Gençlik Sivil Toplum Kuruluşu olarak; Ulusal Gençlik Kuruluşu kurulma süreçlerini sıkı bir şekilde takip edeceğimizi ve bu süreçlere gençlerin bakış açısını katmak için gönüllü olarak destek olmaya devam edeceğimizi bildirmek isteriz.